

BUHAY, PINADADAAN SA ILONG NA BAKUNA SA **TRANGKASO**

ANG KAILANGAN NINYONG MALAMAN **2011-12**

Ang mga Pahayag ng Impormasyon Tungkol sa Bakuna ay makukuha sa Espanyol at sa marami pang ibang wika. Tingnan ang www.immunize.org/vis
Vaccine Information Statements are available in Spanish and many other languages. See www.immunize.org/vis

1 Bakit magpapabakuna?

Ang **trangkaso** (“flu”) ay isang sakit na nakakahawa.

Ito ay sanhi ng virus ng trangkaso, na maaaring maikalat sa pamamagitan ng pag-ubo, pagbahin, o mga lumalabas galing sa ilong.

Kahit sino ay puwedeng matrangkaso, pero ang pinakamarami sa mga natatrangkaso ay mga bata. Para sa karamihan ng mga tao, ang mga sintomas ay tumatagal ng ilang araw lamang. Kabilang dito ang:

- lagnat/ginaw
- pananakit ng lalamunan
- pananakit ng kalamnan
- pagkahapo
- ubo
- sakit ng ulo
- tumutulo o baradong ilong

Ang ibang mga sakit ay may mga katulad na sintomas at madalas na napagkakamalang trangkaso.

Ang mga bata, mga taong 65 at mas matanda, mga buntis na babae, at mga taong may mga partikular na kondisyong pangkalusugan – tulad ng sakit sa puso, baga o bato, o mahinang sistema ng panlaban sa sakit – ay maaaring lalong magkasakit. Ang trangkaso ay maaaring maging sanhi ng mataas na lagnat at pulmunya, at palalain ang mga kasalukuyang kondisyong medikal. Ito ay maaaring maging sanhi ng pagtatae at mga atake sa mga bata. Bawat taon libu-libong tao ang namamatay mula sa trangkaso at mas marami ang kailangang ipaospital.

Sa pagkuha ng bakuna sa trangkaso mapoprotektahan mo ang iyong sarili laban sa trangkaso at maaari ring maiwasang ikalat sa iba ang trangkaso at maaari ring maiwasan na mahawa ng trangkaso ang ibang mga tao.

2 Buhay, pinahinang-virus na bakuna sa trangkaso – LAIV (pangwisik sa ilong)

May dalawang uri ng bakuna sa trangkaso:

1. Ang **buhay, pinahinang-virus** na bakuna sa trangkaso (live, attenuated influenza vaccine, LAIV) ay nagtataglay ng buhay pero binawasan ang lakas (pinahina) na virus ng trangkaso. Ito ay iwiniwisik sa mga butas ng ilong.
2. Ang **pinatay-na-virus** (ginawang hindi aktibo) na bakuna sa trangkaso, ang “iniksiyon sa trangkaso,” ay ibinibigay sa pamamagitan ng iniksiyon ng karayom. *Ang bakunang ito ay inilalarawan sa isang nakahihwalay na Pahayag na Impormasyon Tungkol sa Bakuna.*

Ang mga virus ng trangkaso ay laging nagbabago, kaya ang taunang pagpapabakuna ay inirerekomenda. Bawat taon ang mga siyentista ay nagsisikap na itumbas ang mga virus sa bakuna sa mga pinakamalamang na maging sanhi ng trangkaso sa taong iyon. Ang bakuna sa trangkaso ay hindi hahadlang sa sakit mula sa ibang mga virus, kabilang ang mga virus ng trangkaso na hindi nakalagay sa bakuna.

Umaabot ng hanggang 2 linggo para mabuo ang proteksiyon pagkatapos ng pagbakuna. Ang proteksiyon ay tumatagal nang hanggang isang taon.

Ang LAIV ay hindi nagtataglay ng thimerosal o ibang mga preserbatibo.

3 Sino ang dapat tumanggap ng LAIV?

Ang LAIV ay inirerekomenda para sa malulusog na taong **2 hanggang 49 taon ang edad**, na hindi buntis at walang mga partikular na kondisyon ng kalusugan (tingnan ang #4, sa ibaba).

4 May mga taong hindi dapat tumanggap ng LAIV

Ang LAIV ay hindi inirerekomenda para sa lahat. Ang mga sumusunod na tao ay dapat tumanggap ng pinatay-na-virus na bakuna (iniksiyon sa trangkaso) sa halip:

- **Ang mga may-sapat na gulang na 50 taon ang edad at mas matanda o mga batang mula 6 hanggang 23 buwan ang edad.** (Ang mga batang mas bata sa 6 na buwan ay hindi maaaring tumanggap ng alinman sa bakuna sa trangkaso.)
- Mga batang wala pang 5 taong gulang na may hika o may isa o mahigit na karanasan ng paghuni sa loob ng nakaraang taon.
- Mga buntis na babae.
- Mga taong may mga pangmatagalang problemang pangkalusugan sa:
 - sakit sa puso
 - sakit sa bato o sakit sa atay
 - sakit sa baga
 - metabolikong sakit, tulad ng diabetes
 - hika
 - anemia, at karamdaman ukol sa dugo
- Sinumang may taglay na mga karamdaman sa kalamnan o nerbiyos (katulad ng mga atake o cerebral palsy) na maaaring magdulot ng mga problema sa paghinga o paglunok.
- Sinumang may mahinang sistema ng panlaban sa sakit.
- Sinuman na malapit na nakikipag-ugnayan sa isang taong ang sistema ng panlaban sa sakit ay napakahina kaya nangangailangan ng pangangalaga sa isang protektadong kapaligiran (tulad ng isang yunit ng transplantasyon ng utak sa buto). *Ang mga taong malapit na nakikipag-ugnayan sa ibang mga tao na may mahinang sistema ng panlaban sa sakit (tulad ng mga may HIV) ay maaaring tumanggap ng ng LAIV.* *Ang mga tauhan sa pangangalagang pangkalusugan sa mga yunit ng matinding pangangalaga bago ang panganganak o mga klinika ng onkolohiya o tumor ay maaaring tumanggap ng LAIV.*
- Mga bata o adolescente na nasa pangmatagalang paggamot ng aspirin.

Sabihin sa iyong doktor kung ikaw ay may malubha (nakamamatay) na mga alerhiya, kabilang ang malubhang alerhiya sa mga itlog. Ang isang malubhang alerhiya sa anumang sangkap ng bakuna ay maaaring isang dahilan upang hindi kunin ang bakuna. Ang mga reaksiyong alerhiya sa bakuna sa trangkaso ay bihira.

Sabihin sa iyong doktor kung nagkaroon ka na ng malubhang reaksiyon pagkatapos ng isang dosis ng bakuna sa trangkaso.

Sabihin sa iyong doktor kung nagkaroon ka na ng Guillain-Barré Syndrome (isang malubhang sakit ng pagkalumpo, tinatawag din na GBS). Ang iyong doktor ay tutulong sa iyo na magpasiya kung ang bakuna ay inirerekomenda para sa iyo.

Sabihin sa iyong doktor kung tumanggap ka ng ibang mga bakuna sa nakalipas na 4 na linggo.

Sinumang may malubhang kondisyon sa ilong na sapat upang gawing mahirap ang paghinga, katulad ng sobrang pagbabara ng ilong, ay kailangang tumanggap ng iniksiyon sa trangkaso sa halip.

Ang mga taong kainaman o malubha ang sakit ay karaniwang dapat maghintay hanggang gumaling bago tumanggap ng bakuna sa trangkaso. Kung ikaw ay may-sakit, kausapin ang iyong doktor upang malaman kung kailangang ipabago ang araw ng pagbakuna. Ang mga taong may banayad na sakit ay karaniwang puwedeng tumanggap ng bakuna.

5

Kailan ako dapat tumanggap ng bakuna sa trangkaso?

Kunin ang bakuna sa sandaling nakahanda na ito. Ito ay magbibigay ng proteksiyon kung ang panahon ng trangkaso ay dumating nang maaga. Makukuha mo ang bakuna hanggang ang sakit ay nangyayari sa iyong komunidad.

Ang trangkaso ay maaaring mangyari kahit kailan, pero karamihan ng trangkaso ay nangyayari mula sa buwan ng Oktubre hanggang Mayo. Sa mga huling panahon, karamihan ng mga impeksyon ay nangyari sa buwan ng Enero at Pebrero. Ang pagpapabakuna sa Disyembre, o kahit sa mas huli, ay magiging kapaki-pakinabang pa rin sa karamihan ng mga taon.

Ang mga may sapat na gulang at nakatatandang bata ay nangangailangan ng isang dosis ng bakuna sa trangkaso bawat taon. Pero ang ilang batang mas bata kaysa 9 taon ang edad ay nangangailangan ng dalawang dosis upang maprotektahan. Itanong sa iyong tagapagkaloob ng pangangalagang pangkalusugan.

Ang bakuna sa trangkaso ay maaaring ibigay nang kasabay ang ibang mga bakuna.

6

Ano ang mga panganib mula sa LAIV?

Ang bakuna, tulad ng anumang gamot, ay puwedeng maging sanhi ng mga seryosong problema, tulad ng matiinding reaksiyong alerhiya. Napakaliit ang panganib na maging sanhi ng seryosong pinsala, o kamatayan, ang bakuna.

Ang mga buhay na virus ng bakuna sa trangkaso ay bihirang-bihirang kumalat sa mga tao. Kahit na mangyari ito, ang mga ito ay hindi malamang na maging sanhi ng sakit.

Ang LAIV ay ginagawa mula sa pinahinang virus at hindi nagiging sanhi ng trangkaso. Ang bakuna ay puwedeng maging sanhi ng mga banayad na sintomas sa mga taong tumanggap nito (tingnan ang ibaba).

Mga banayad na problema:

Ang ilang bata at adolescenteng 2-17 taon ang edad ay nag-ulat na:

- tumutulong ilong, pagbabara ng ilong o ubo
- lagnat
- sakit ng ulo at pananakit ng kalamnan
- paghuni
- pananakit ng tiyan o paminsan-minsang pagsusuka o pagtatae

May mga may sapat na gulang na 18-49 taong gulang na nag-ulat ng:

- tumutulong ilong o pagbabara ng ilong
- pananakit ng lalamunan
- ubo, ginaw, pagkahapo/panghihina
- sakit ng ulo

Malulubhang problema:

- Ang nagbabanta sa buhay na mga reaksiyong alerhiya mula sa mga bakuna ay bihirang-bihira. Kung ang mga ito ay mangyari, ito ay sa loob ng ilang minuto hanggang ilang oras pagkaraan ng pagbakuna.

- Kung ang bihirang reaksiyon ay mangyari sa isang bagong produkto, ang mga ito ay hindi matutukoy hanggang ang maraming libo, o milyong, na mga tao ay gumagamit. Milyun-milyong dosis ng LAIV ay naipamahagi na mula noong ito ay lisensiyahan, at ang bakuna ay hindi pa naiugnay sa anumang seryosong problema.

Ang kaligtasan ng mga bakuna ay laging sinusubaybayan. Para sa karagdagang impormasyon, bisitahin ang:

www.cdc.gov/vaccinesafety/Vaccine_Monitoring/Index.html

at

www.cdc.gov/vaccinesafety/Activities/Activities_Index.html

7

Paano kung may malubhang reaksiyon?

Ano ang dapat kong hanapin?

Anumang di-pangkaraniwang kondisyon, tulad ng mataas na lagnat o mga pagbabago sa asal. Sa mga palatandaan ng malubhang reaksiyong alerhiya ay maaaring kabilang ang paghihirap huminga, pamamaos o paghuni, pamamantal, pamumutla, panghihina, mabilis na tibok ng puso o pagkahilo.

Ano ang dapat kong gawin?

- Tumawag** ng doktor, o dalhin kaagad sa doktor ang tao.
- Sabihin** sa doktor kung ano ang nangyari, ang petsa at oras na nangyari ito, at kailan ibinigay ang bakuna.
- Sabihin** sa iyong doktor na iulat ang reaksiyon sa pamamagitan ng paghaharap ng isang form ng Sistema ng Pag-uulat ng Masamang Pangyayari sa Bakuna (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS). O puwede mong iharap ang ulat na ito sa pamamagitan ng website ng VAERS sa www.vaers.hhs.gov, o sa pamamagitan ng pagtawag sa **1-800-822-7967**.

Ang VAERS ay hindi nagkakaloob ng payong paggamot.

8

Ang Pambansang Programang Pagbabayad ng Pinsala ng Bakuna

Ang Pambansang Programang Pagbabayad ng Pinsala ng Bakuna (National Vaccine Injury Compensation Program, VICP) ay nilikha noong 1986.

Ang mga taong naniniwalang sila ay maaaring napinsala ng isang bakuna ay makakakuha ng kaalaman tungkol sa programa at tungkol sa paghaharap ng kahilingan sa pamamagitan ng pagtawag sa **1-800-338-2382**, o pagbisita sa website ng VICP sa www.hrsa.gov/vaccinecompensation.

9

Paano ako makakakuha ng karagdagang kaalaman?

- Itanong sa iyong doktor. Sila ay puwedeng magbigay sa iyo ng paningit na pakete ukol sa bakuna o magmungkahi ng ibang mga mapagkukunan ng impormasyon.
- Tawagan ang inyong lokal na kagawaran ng kalusugan o kagawaran ng kalusugan ng estado.
- Makipag-ugnayan sa Centers for Disease Control and Prevention (CDC):
 - Tumawag sa **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** o
 - Bisitahin ang website ng CDC sa www.cdc.gov/flu

DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

Vaccine Information Statement (Interim)

Live, Attenuated Influenza Vaccine IMM-778T – Tagalog (7/26/11)

42 U.S.C. §300aa-26

Translated by Transcend Translations, Davis, CA

www.transcend.net